

Idan zonder Project

FOTO: THE IDAN RAICHEL PROJECT

Idan Raichel tijdens zijn concert in de Melkweg

De Israëliische groep The Idan Raichel Project bezocht deze week Amsterdam om het album *Quarter to Six*, te promoten. Zonder dreadlocks, zonder grote bezetting, zonder toeters en bellen, behalve dan zijn laptop.

JARON BEEKES

Please welcome... the laptop!" De Israëliische singer-songwriter Idan Raichel introduceert zijn computer als een volwaardig bandlid. En zo klinkt het ook. „We gaan een experiment doen, een soort omgekeerde karaoke." Met een druk op de knop klinkt het alsof er een Duitse operazanger of een Portugese fadista naast Raichel op het podium van de Melkweg staat te zingen. Raichel begeleidt de door hemzelf geschreven liedjes op zijn zwartglanzende vleugel, met hulp van een bassist en percussionist. Maar dit experiment duurt maar een paar nummers. Het leeuwendeel van het concert neemt Raichel alleen of met zijn miniband voor zijn rekening, pas op het eind bijgestaan door een zangeres. Een ongekend kleine bezetting voor The Idan Raichel Project, een verzamelnaam voor de vele ensembles die Raichel als toetsenist, zanger, componist en producer de laatste twaalf jaar vormde.

Exportproduct

Hoewel hijzelf asjkenazische roots heeft, werd Idan Raichel (Kfar Saba, 1977) bekend vanwege zijn muzikale samenwerking met Ethiopische vluchtelingen. Na zijn doorbraak met het nummer 'Boi' (Ga mee) in 2002 volgde

een reeks hits waarin hij pop, rock, Ethiopische en oriëntaalse muziek schijnbaar moeiteloos samensmolt. Het op een psalmtekst gebaseerde 'Mimaamakim' (Uit de diepten) werd in Israël uitgeroepen tot beste lied van het afgelopen decennium. Sinds het begin van zijn Project werkte Raichel samen met een krappe honderd zangers en muzikanten met meer dan zeventig etnische achtergronden. De jongste van zijn muzikale partners was 16, de oudste 91.

Niet zo gek dat The Idan Raichel Project in muziekwinkels meestal in het bakje 'wereldmuziek' belandt. Maar zelf verzet hij zich tegen die term. Tussen twee liedjes door vertelt hij: „Mensen noemen iets al snel World Music als er in verschillende talen wordt gezongen. Maar alle liedjes zijn in het Hebreeuws geschreven, in mijn woonkamer in Tel Aviv. Ze reflecteren het diverse karakter van ons mooie land. Ik zie mijn muziek vooral als de soundtrack van Israël." Applaus vanuit de zaal.

Raichel, die zich ook in de pers vaak als uitgesproken voorstander van zijn geboorteland opstelt, treedt op bij Israëliische ambassades over de hele wereld en wordt wel een van Israëls belangrijkste exportproducten genoemd. In de Melkweg preekt hij voor

eigen parochie: er zijn veel Israëli's in de zaal. Er wordt dan ook volop in het Hebreeuws meegezongen.

Persoonlijk

Hoewel Raichel normaal gesproken een scala aan gastartiesten meebrengt, houdt hij het deze keer klein. Dat geeft hem meer ruimte om verhalen te vertellen. Over hoe een van zijn liedjes binnen één week bij een bruiloft en een begrafenis werd gespeeld. Over zijn ouders, die al 'sinds hun vierde' bij elkaar zijn en nog elke dag een uur samen wandelen. Over waarom hij zijn dreadlocks, die altijd zijn handelsmerk waren, heeft afgeschoren. „Ik kan wel zeggen dat er een spirituele reden achter zit, maar eigenlijk moest het gewoon van mijn vrouw. In Israël is een gezegde: als een man niet bang is voor zijn vrouw, is het geen echte macho." Zonde, want nu draagt hij een raar soort tulband, als een vrouw die net uit de douche stapt.

De persoonlijke anekdotes geven het concert een intieme sfeer, maar het komt pas echt los wanneer de Ethiopisch-Israëliische zangeres Cabra Casay het publiek opzweept met haar swingende stem. Het toont aan dat Idan Raichel, hoe muzikaal hij ook is, meer een bandleider dan een performer is. Hij haalt het beste in anderen naar boven.

Toch blijft zijn Idan Raichel Project ook zonder veel entourage overeind. Raichel sluit de avond af met een eerbetoon aan de legendarische zangeres Shoshana Damari, en de woorden: „Ieder optreden buiten Israël is een wonder voor ons. En nog een groter wonder is dat deze gasten het al elf jaar met mij uithouden!" Het riekt naar valse bescheidenheid van iemand die een superster is in eigen land, de hele wereld over toert en ook hier weer bewijst dat hij een groot artiest is. Al had dat karaoke-experiment niet hoeven. Voortaan kan hij zijn laptop beter thuislaten. ■

‘Mijn liedjes reflecteren het diverse karakter van ons mooie land’